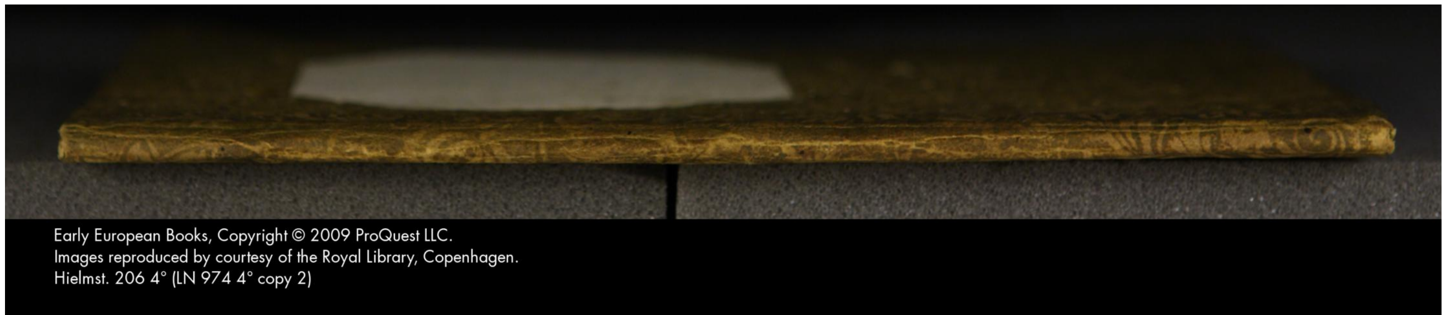

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

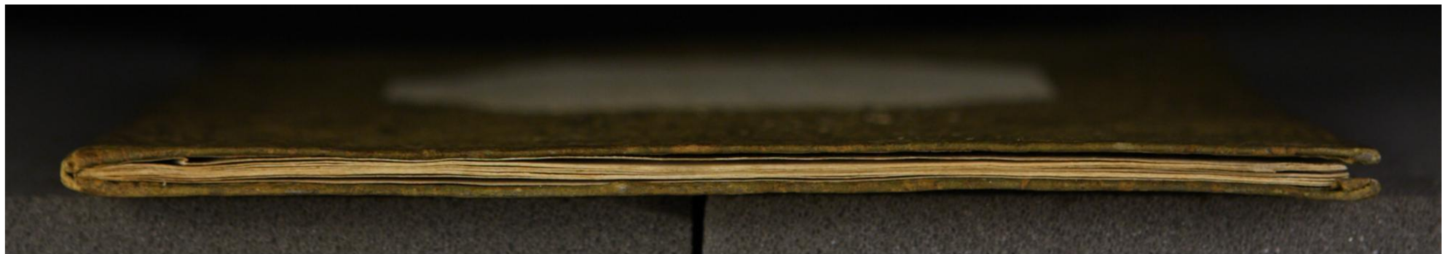
Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

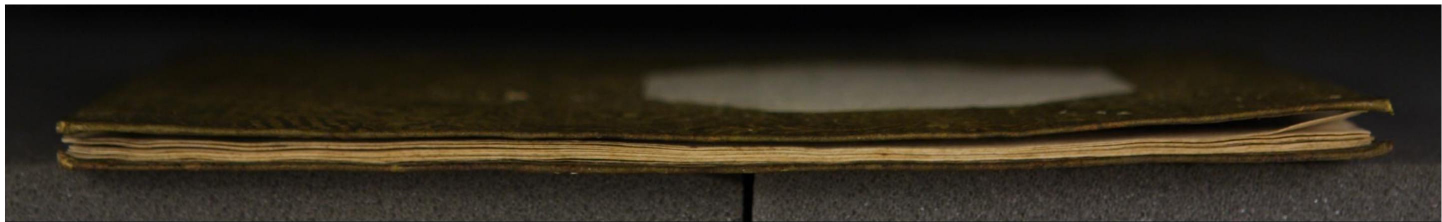

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

No 206.

=LN 974
, ex. 2

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

ORATIO GENETH-
LIACA
DE IESV CHRISTI
PVBLICÆ SALVTIS AVTORIS
NATIVITATE SECVNDVM CARNEM,

Varia tum ex sacrarum literarum libris, tum ex scriptoribus orthodoxis collecta argumenta continens, exercitii gratiâ conscripta, & recitata in Academiâ Hafniensi,

à

IOANNE IACOBÆO
RIPENSI.

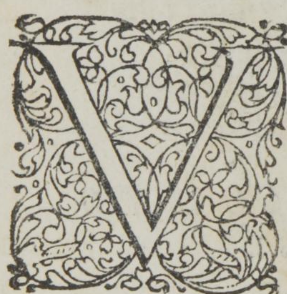

Origenes:
Terrenum corpus suscepit: vt id allatum in cœlum portaret.

ROSTOCHII.
M. D. XCV.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

M. GEORGIO SIMONIS AD TEMPLVM S. ALBANI ET PRÆPOSITO, M. BARTHOLINO MATHIÆ ad templum Divæ virginis, M. IACOBO IACOBI VOLFIO, Lectori Theologiæ, & Dñ. IOHANNI NICOLAI SCANO ad templum Diui Iohannis, verbi Dei ministris fideliss. Otthoniæ Fionûm, viris optimis ac doctiss. amicis ac fautoribus suis perpetuò honorandis S.

Viri optimi, omniq; doctrinarum generе instructi, qvanqvam multi, fortasse, de hac eadem materiâ longè doctiùs, atq; elegantiùs scriptitarunt: vnde calumniatores non vnam latebram, sed campum amplissimum ad sugillandum scribenbentium pro ingenioli talento tenuiore opellam habeant: attmen nunqvam factis & exercitiis honestis defuerunt excusationes laudabiles, qvibus obtrectatorum virulentus impetus retunditur. Sat enim fautotorum & excusatorum habet, qvi rectitudini & honestati vacat. Parum itaq; Zoilorum obloqvia moror, dum caussæ graves eædemq; honestæ me, hanc orationem privato studio collectam in lucem emittentem, tuentur. Cogitavi etenim inde non paucos ad æmulationem excitatum iri, & meos parentes, atq; amicos habituros qvid in posterum de studiis meis judicent, atq; sperent. Viri itaq; clarissimi, vestrâ humanitate in musa-

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

musarum cultores propensissimâ nixus, hanc orationem, ingenii mei qvasi specimen aliqvod primitivum, vobis inscribo: vt sit amoris mei erga vos testis perpetuus, atq; honoris vestræ dignitati haud immeritò deferendi testificatio. Iccirco vos atq; alios bonos huic exercitio, fœtui immaturo, censores æqvos fore minimè desido. Valete. Die visitationis Mariæ, Anno Domini 1595.

V. R.

colens & observans

Ioan. Iacobæus
Ripensis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

Enerabiles ac præstanti litterarum scientiâ conspicui viri, & studiosi doctissimi, qvodsi excusatione vtar, qvare hîc declamatiunculam habebo, & multi eruditorum omnium calculis, punctisq; doctissimi juvenes, qvi et doctrinâ & experientiâ me longè superant, nunc sedent atq; me in tantâ Coronâ hominum doctissimorum balbutientem audiunt: sanè actum agerem. Qvod si in hisce conditiones sive caussas præsentis negocij perpenderint: propositum meum aliqvo modo ex doctissimis & sapientissimis viris laudibus celebrari potest, qvi naturâ candidi ac boni sunt, dextrè de aliorum inceptis judicant. Cùm itaq; hoc exercitii genus illi imposuerunt, qvibus obseqvi par est, non potui non eorum monitis parere. Eorundem igitur mandatum, atq; mea ipsius vtilitas hoc exercitamenti genus facilimè defendant. Etiamsi videor à consvetudine hujus Academiæ nonnihil discedere, qvæ omnibus declamandi veniã non concedit, sed saltim iis, qvos in communitate Regis liberalitas alit: meum tamen inceptum, huic loco novũ visum, ii, qvi peregrinati sunt in Academiis benè constitutis, (vt à meis præceptoribus accepi) minimè improbabunt. Nisi fuissem hisce alysq; caussis gravissimis motus, aliorum potiùs vestigia adorassem, in præsenti tempore ac loco, qvàm aliqvid novi tentassem. Mei iam instituti caussis, sanè honestis & licitis, vestræ humanitati expositis, Oro etiam atq;

etiam

*etiam vos, vt pro solitâ ac consvetâ facilitate, ea, qvæ di-
cturus sum, benignè suscipere dignemini, & vt æqvi cen-
sores esse velitis in hoc meo declamandi tyrocinio. Fate-
or enim meam ingenij imbecillitatem ac ruditatem, tantæ
materiæ pro dignitate tractandæ nullo modo parem esse,
qvam è multis aliis, certis de caussis, præsenti tempore tra-
ctandam elegi. Prima, vt aliqvid de Die Natali Sal-
vatoris Domini nostri IESV CHristi dicerem, qvod
præsentis temporis vultui havd indebitum fore arbitrabar,
vt præsens materia confirmari ac stabiliri qveat. Primò,
certa argumenta & testimonia avdiamus, Christum na-
tum in mundum esse confirmantia: Deinde qvid vtili-
tatis inde habemus. Qvando juxta meum judicium hæc
aliqvo modo argumentis certis probavero, orationi meæ
finem sum impositurus. Exopto, vt Deo opt: terq; maxi-
mo acceptum fiat, atq; vos clarissimi viri, studiosi hone-
stissimi, hunc meum conatum boni consulatis: aliâs dabo
operam, vt meliùs ac doctiùs proponantur: si mihi succe-
dentia tempora copiam declamandi concesserint. Qvan-
tum eqvidem ad primam partem meæ orationis attinet,
testimonia veteris ac novi testamenti considerabimus, qvæ
planè ac clarè indicant, CHristum esse verum promissum
Siloh, hoc est, fortissimum Heroa, atq; totius humani gene-
ris Salvatorem, qvi reparaturus est omnia, quæ Adam
in Paradiso suo lapsu deliqvit. Primum genus argumen-
torum, qvibus qvæstio proposita confirmari debet, sunt*

 figu-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

figuræ & typi, quos nobis vetus Testamentum multifariam suppetit. Hîc quoq; apud gentiles nonnulla, tanquam nativitatis Christi prodigiosa signa, facta connumerari possunt. Primum itaq; typum admirandæ nativitatis Christi, sciamus esse Adami creationem. Quemadmodum enim Adam creatus erat sine hominis cooperatione: Ita Christus Dei filius nasci debuit sine virili semine seu commixtione hominis: Nam ejus conceptionem per efficaciam ac operationē Spiritus Sancti fieri optimè convenit. Multæ figuræ de Christi adventu in carne in veteri testamento inveniuntur. Ex iis atq; earum circumstantijs clarè videmus, Christum filium Dei omnipotentis, & totius mundi Salvatorem esse, cui omnia Prophetarum vaticinia, quæ collimata in ipsum sunt, pulcherrimè conveniunt recens nato Regi in Bethlehem. Aliam quoq; figuram habemus in Aaronis virgâ, quæ (quamvis lignum aridum) floruit. Haud quoq; dissimilis extitit figura in ardente rubo: qui quantumvis Moisi visus est ardere: attamen non est consumtus: Ita Iesu Christi nativitas contra omnes, imò supra omnes naturæ conditiones longissimè excedit. Qui etsi de virgine verus homo nascitur: tamen ejus virginitas intacta & incorrupta remansit. Hoc autem tempore turbulentissimo magnoperè refert, CHristi humanitatem sive incarnationem pluribus confirmare adversus hæreticos vafros: quales erant Manichæi & Marcionitæ. Vtriq; somniabant, CHristum hominem non esse, contra sacram

scri-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

scripturam: nec putaverunt CHristum habere corpus naturale, sed ipsum spectrum seu simulachrum fuisse. Hæreticus Valentinus aliquo modo assentiebatur, Christum verũ corpus habere, sed è cœlo secum corpus assumsisse ait, & omninò nihil ex carne atq; sanguine Mariæ accepisse, sed tantùm invasisse corpus virgineum, cœlesti corpore de cœlo secum allato. Tales hæreses, quæ Christi humanitatem ore blasphemo negant, facilè tribus argumentorum generibus evertuntur & refutantur. Quorum primum testimonia nativitatem Christi præcedentia in veteri testamento, vtpote figuras & aperta sacrosanctæ scripturæ dicta, habet: quæ Christi conceptionem et incarnationem iuxta promissiones præcedunt: quæ quamvis multos annos differebantur: tamen irritæ nunquã apud Deum fieri potuerunt. Duabus itaq; de caussis nativitatis Christi mysterium multas annorum myrriadas expectabatur. Primò, quia magna annorum multitudo apud Deum tanquam hesterna dies est, imò potius instar ictus oculi. Deinde, vt homines magno animi desiderio expectarent temporis istius plenitudinem, quæ in solius Dei decreto determinata erat, de quâ Apostol. ad Gal. 4. eleganter in hunc modum scribit: Postquam venit plenum tempus, emisit Deus filium suum, factũ ex muliere, factum legi subjectũ. Etsi omnibus mundi temporibus multa mirabilia, imò stupenda facta sunt, quæ humana ratio vix metiri potest: nulla tamen visa vel audita fuere talia, quale hoc nativitatis Christi mysterium erat, quẽ-

admo-

admodum Ecclesia canit: Qvis audivit talia, dic rogo, facta, &c. Primus itaq; typus incarnationis Christi, qvem habet sacra scriptura, est, creatio primi Adami, qvi ut sine patre terreno creatus erat: Ita conveniebat, ut secundus Adam (ut loqvitur Paulus) nasceretur sine virili adjutorio. Futuræ qvoq; pacis signum arcus cælestis nobis ostendit, qvam pacem Christi nativitas nobis attulit, non qvidem mundanam, sed æternam inter Deum & hominem: Unde rectè hujus pacis autor, Christus nimirum, Pater æternitatis dicitur apud Prophetam. Figuram qvoq;, qvæ huc rectè referri potest, habet liber Iosvæ, qvi ut divisit terram Canaan inter suos fratres: Ita Christus terram Canaan, id est, cælestem illam hæreditatem inter suos, qvibus carne frater est, & fide applicatus, dividat. Numer. 34. Et 4. lib. Regum capit. 6. havd inelegans factum legimus: Ubi obscurè indicatur Christi descensus in carne. Accidit apud Iordanem, cum filii multi Prophetarũ cæderent ligna, ad ædificationẽ Synagogæ, ferrum securis in fluvium cecidit: homo ille, cujus erat ferrum, advenientem Elizeum Prophetam advocavit, ut sibi, monstrato loco, ferrum restitueret. Propheta præcidit lignum, et emisit illud, et ferrum natavit, et, protensâ manu, tolle ferrum, ait Propheta: Ita Christus ad inferiores partes terræ demissus, & postea, protensâ DEI patris manu elevatus est, & à Deo patre ordinatus, tanqvam instrumentum ac medium salutis nostræ, imò efficiens caussa et caput, per qvod,

&

& cum quo verum Dei templum ædificatur, in quo Deus optimus maximus vult habitare, quale sunt homines. De hac eadem re insigne extat colloquium apud Zachariam 4. vbi ita inquit: Ecce vir ascendens super equum rufum, & ipse stabat inter Myrteta, quæ erant in abysso, & post eum multi alii varii coloris venerunt. Angelum interrogavi, quid sint isti? Respondens dixit: Quid hæc sunt, tibi dicam, & quis ille est, qui inter Myrteta stabat; isti sunt, quos Deus miserat, vt terram perambulent. Item, apud Esaiam 55. dicitur Myrtum pro vrtica crescere, & Dominus erit signum perpetuum, quod non auferetur. Audiemus quoq; attentè sacrificiorum genera, quæ extant in libris Moisis, in quibus figuræ de incarnatione Christi, etiamsi obscurè, illustres habentur. In primis primogenitorum conditiones congruenter incarnationis Christi exhibitioni respondent, vt Deuteronomii cap. 15. Quemadmodum pia antiquitas hæc & multa alia iuxta sensum scripturæ allegoricum interpretatur: quâ ratione Christus sæpissimè primogenitus secundum vtramq; naturam orthodoxè appellatur. Samsonis etiam nativitas pulcherrimè, simul & educationis modus, Christi nativitatis typus erat, vt legere est Iudic. 13. de vxore Manuæ, quæ licet naturâ sterilis erat: tamen post colloquium cum angelo concepit & peperit filium: quem conceptum multi scriptores fuisse autumant præter communem procreandi cursum. Et ex veteri quoq; testamento pro typo Christi habebantur il-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

li, qvi commune nomen cum Christo sortiti sunt: & id non solùm, qvia cognomines Christo erant; Sed qvia multa miracula ac facta stupenda virtute CHristi faciebant. Propriâ enim virtute aut propter inane illud nomen parum aut nihil à reliqvis hominibus differebant: sed in eorum factis voluit Deus omnipotens sui filii in carne venturi figuram existere. Hoc eleganter notatur 4. Reg. 9. De Iehu filio Iosaphat, qvi rex erat vnctus ad domum Achab delendam, iniqvitatis plenißimam: hic figuram Christi, in plenitudine temporis incarnandi, atq; in Regem vngendi ad evertendam, & funditus exstirpandam domum Sathanæ, gerebat. Qvæ hactenus dicta sunt, fortasse obscuriora intellectui nostro videri possunt. Audiemus itaq; sententias scripturæ clariores, qvæ superioribus qvodammodo lucem clariorem adferant. Testimonium minimè obscurum Genes. 3. habetur de nativitate Christi in carne. Dicit enim scriptura, semen mulieris contriturum fore caput serpentis. Idipsum, verbis tamen mutatis, aliavè loqvendi formulâ, Deuter. 18. repetitur, vbi ait Moises: Suscitabo in medio fratrum tuorum similem tui, & ponam verba mea in ore ejus, & loqvetur omnia, qvæ præcipio illi. Nisi tædiosum esset tantam dictorum congeriem adducere, huic rei majus lumen adderet dictum illud; 1. Reg. 2. Sed qvia vtilitas tædium vicit, audiamus qvod citato loco spiritus Dei dixit: Suscitabo pastorem fidelem, qvi omnia secundum cor meum & animam meam faciet, & ædificabo illi domum,

&

& ipse ambulet coram CHristo vncto meo semper.. Qvæ audivistis adeò clara sunt, certè luce meridianâ clariora, vt nullam mereantur dubitationem, nisi malitiosè ab hæreticis exposita fuerint. Esaias tamen 7. capit. imbecillitati nostræ consulens, rem propiùs accedit, imò, ac si digito nativitatis CHristi circumstantias ante oculos positas demonstravit. Qvo in loco vaticinari non videtur: sed potiùs præsentia dicere, imò, non tantùm dicere, sed digito ostendere incarnationem CHristi jam jam præsentem esse; eâ, fortassè, de caussâ, qvòd in decreto Dei reipsâ temporis determinatio esse debet; qvoniam omnia illi præsentia sunt. Ergo rectè incipit Esaias à particulâ præsentis temporis, qvando dixit: ECCE, virgo concipiet & pariet filium, & vocabitur Emmanuel, id est, nobiscum Deus. Ab adversariis sive hostibus hujus qvæstionis, qvi magno veritatis odio inæstuant, nobis objicitur, sed non satis prudenter, cum dicunt, DEVM non posse à mortalibus videri. Exod. 33. At inqviunt, CHristus videbatur, palpabatur, qvando nobiscum versabatur in terris. Ergo verè Deus, juxta dictum Moisis, dici non potest: & incarnatio atq; nativitas idipsum testantur. Ad hoc, qvod inde objicitur nobis, respondebimus, filium DEI suâ essentiâ divinâ invisibilem esse; at per incarnationis mysterium factum esse sui patris imaginem visibilem et aspectabilem, atq; etiam corporaliter nobiscum in terris versatum esse. De hac Dei visibilitate dixit Baruch spiritu Prophetico

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

plenus capit. 3. Deus visus est in terris, & conversatus est cum hominibus: qvo dicto Propheta prædixit incarnationem Christi. Aliud in Ieremiâ capit. 44. legitur de porta clausa, per qvam nemo virorum intravit, sed solus Dominus per eam intravit. Qvo dicto Propheta, etsi obscurè, significavit nativitatem Christi futuram, matris virginitate intactâ. Cujus miraculosi Christi ortus, etiam apud gentiles multa vaticinia seu oracula apparuerunt. Etiamsi illi verbum Dei tam clarè, atq; Dei populus in Iudæâ viventes, non habuerunt: Deus tamen singulari suâ clementiâ sui filii prodigiosam nativitatem totius mundi angulis manifestam fore voluit. Qvemadmodum de Cæsare Augusto à multis narratur: Qvòd cum ejus imperium valdè amplum atq; splendidum esset, oraculum solicitè interrogavit, qvisnam sibi in regnum succederet Cæsar? Oraculum respondit: PVER HEBRÆVS nascetur, qvi totius mundi imperio potietur. Tale qvid recitat Nicephorus lib. 14. cap. 46. Cæsar enim Theodosius, & Patriarcha Proclus Olim dolore vix consolabili opprimebantur ob terræmotum. Eodem tempore puer erat, qvi divinâ vi ad cælestem usq; tractum sublatus est, ubi divinam vocem audivit, & angelos Deum summum laudibus celebrantes: Qvibus auditis, eâdem viâ ad ipsos reversus est, atq; illis renunciavit, qvæ in cælo audivit, qvæ ita sonant: SANCTVS DEVS, SANCTVS FORTIS, SANCTVS IMMORTALIS MISERERE

RE

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

RE NOSTRI. Hac visione, de puero ascendente & descendente, significatur Christi descensus in carne, & ascensus in gloriâ. Hujusmodi, quæ sunt vera præludia incarnationis Christi, brevitatis causâ relinquo. Iccirco talium recitatione supersedere commodiùs fore duco, quàm vos prolixitatis tædio afficere. Sed aliquot argumenta & miracula recitare decrevi, quæ facta sunt eo tempore, quo CHristus natus est. Hæc multum ad probandum Christi nativitatem faciunt. Hinc nativitatem Christi miracula multa comitata sunt. Primò, quod verbum, id est, λόγος Dei, conceptum est in virgine sanctâ, vt Cyrus Panaprolites Poëta inquit apud Nicephorum. Quare Christus natus est in mundum naturalis homo? Hujus rei caussæ extant multiplices in sacris literis. De hisce enim ita loquitur Esaias cap. 7. Ecce virgo concipiet & pariet filium, et vocabitur Emmanuel. Et Baruch 3. cap. dicit: Homo est, quis cognovit eum. Et Moises Numer. 24. Orietur stella ex Iacob, & exurget homo ex Israël. Inveniuntur etiam multæ sententiæ apud Ethnicos, quibus & nos credamus, quòd Ethnici acumine ingenii potuerunt cognoscere tale miraculum: Vt Milesius Apollo interrogatus de Christo, an nudus homo, an Deus esset? Ita respondit:

Θνητὸς ἔην κατὰ σάρκα, σοφὸς τερατώδεσιν ἔργοις.
Ἀλλ᾽ ὑπὸ χαλδαίων κριτῶν ὅπλοις συναλωθείς.
Γόμφοις καὶ σκολόπεσσι πικρὴν ἀνέτλησε τελευτήν.

Ita Latinè redditi sonant:

Carne qvidem mortalis erat, sapiensq́ stupendis
Factis, judicibus Chaldæis cuspide vinctus,
Clavis in palo crudelia funera passus.

Si hæc verba altiùs considera verimus, cum verbis Lucæ in actis Apostolorum capit. 2. pulchrè conveniunt: Vir qvidam missus erat à Deo, miraculis & prodigiis potens, &c. Multo qvoq́ tempore mulieres qvædam vixerunt ante natum CHristum, qvæ vulgò Sybillæ vocantur; ex iis vna pulcherrimè de CHristo tali carmine vaticinata fuit:

Ἀνθήσει δ' ἄνθος, καθαρὸν, βρύσει δὲ πάντα. Hoc est:
Flos autem purus florebit, cuncta serenans.

Hasce autem omnes circumstantias si altiore animo perpenderimus, qvæ non solùm nativitatem CHristi præcesserunt, Verùm etiam qvæ cum ea conjunctæ sunt; sanè adeo admiranda est, vt nullum miraculum, sive in cœlo, sive in terrâ, cum eâ conferri vllo modo possit. Scriptores septem mundi miracula excogitaverunt: Verùm, si conferantur cum mysteriali incarnationis ac nativitatis miraculo, vix miraculi nomen merentur. Super hoc enim angeli, naturâ cœlestes, magnâ sapientiâ præditi, multùm mirabantur, certè præ admiratione natalem CHristi cantico dulcissimo celebraverunt, qvem pastores agentes excubias super gregem suum, non sine magna lœticia docuerunt, qvando audiebatur: Gloria in excelsis Deo, in ter-

râ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

râ pax, hominibus bona voluntas. Talia ac tanta nativitatis CHristi præludia, seu signa certißima, non solùm in Ecclesia Christi, ubi tum temporis vox divina floruit, visa sunt, iuxta vaticinia Prophetarum in scripturis: Sed etiam in Ethnicismo seu gentilismo nonnulla conspiciebantur, qvæ de ejus ortu exposita sunt. In sacris literis Iacob ille Patriarcha suis posteris tale signum reliqvit; qvando nimirum sceptrum ablatum esset à Iuda, tum demùm Siloh veniret. Huic vaticinio eventus ipso nativitatis Christi tempore optimè respondebat: cum enim nascebatur Christus, gens Iudaica tenebatur sub magistratu Ethnico, & cogebatur censeri. Qvo signo verè ostensum est, Siloh, hoc est, Meßiam in carne jam præsentem esse, qvi totum liberaret mundum ab isto jure seu onere, qvod in eum habuit Sathan; cujus figuram illa civilis exactio seu censura, sub Ethnico seu alieno magistratu peracta, gerebat. An non mirandum nobis videri debeat, qvod Christus suæ carnis ortu veram pacem toti mundo attulit, & inimicitias Sathanæ destruxit? Quapropter rectè ab Esaia dicitur debelasse Damascum civitatem illam magnam, qvæ figuraliter dicitur infernus. Porrò si liceat extra terminos Iudeæ, cuj potißimùm Meßias promissus videbatur, dispaciari, certè singulare signum, (qvod minimè silentio prætereundum est,) pacis, qvam attulit nativitatis Christi adventus, nostra communis patria tunc temporis vidit. Eo enim tempore regem habuit Dania nomine Frotonem,

in

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

in hisce regnis ac insulis rerum valdè feliciter potiuntem, cujus tanta erat & autoritas & majestas, vt etiam aurum rapinis expositum, perinde, ac si in custodia firmißima servatum tueretur. Huius rei ingentem Daniæ claritatem fidelitas concitavit. Per idem tempus publicæ salutis autor mundum ingrediens, servandorum mortalium gratiâ, mortalitatis habitum indutus est. Cum iam terræ vbiq; locorum, bellorum incendiis sopitis, sereno tranqvillitatis ocio fruerentur: creditum est tam perfusè pacis amplitudinem æqvalem, vllis orbis angulis interclusam seu interruptam, non adeò terreno principatui, qvàm ortui divino famulatam fuisse: cælitusq; gestum, vt inusitatum temporis beneficium omnis temporis autorem præsentem esse testaretur. Christi nativitas, vt hinc liqvet, omnibus mundi partibus innotuit, etiamsi in Iudæa, tanqvam in totius mundi habitabilis vmbilico, facta est. Nam illa insveta nativitas, non solùm Daniæ incolis ornata gratæ pacis insignio: verumetiam omnibus vndiq; mundi partibus illius miraculi splendor illuxit. Qvod perfectò ex historia Magorum facilè intelligi potest, qvi ex oriente Ierusalem ductu novæ stellæ venerunt, qvæ statim post natum CHristum apparuit, qvam historiam Matth.cap.2. copiosè tractat. Hæc nova stella, qvæ ipsis in locis à Iudæa remotißimis visa est, signum erat nativitatis CHristi, qvam Deus voluit per totum orbem qvibusdam signis divulgandam. In cælo qvoq; nec defuerunt præcones natalitiorum Christi, qvæ

libro-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

librorum divinorum voluminibus satis perspicuè sunt consignata, de eo testimonium perhibentes, imò comprobantes: qvòd is iam præstò sit, qvē omnes in veteri testamento tā anxiè, tam desiderabiliter, vsq; adeò inenarrabili qvodam cordis affectu expectarunt. Qvis non dignè laudet tam inconsolabilem ferè cordis appetitum, in piis præsertim hominibus, qvi non vt regem secularem expectarunt, cujus imperium certo & brevi qvodam tempore duraret: Sed eum, cujus imperii non erit finis, & eum, qvi non solùm à periculis corporis tueretur subditos suos: Sed qvi à maledictione legis, ab æterna morte, à Diaboli tyrannide, & (vt vno verbo plurima dicam) ab omnibus hostibus, tam corporalibus, qvàm spiritualibus, liberaret. Hunc itaq; regem veteris testamenti populus, qvi veræ fidei oculis respexerunt ad Christum nasciturum, cœlitùs sibi dari cupiebant, vt Propheta testatur: Disrumpe cœlos tuos & descende. De perpetua itaq; regni ejus duratione plurima scripturæ dicta testantur. Ex iis, vt reliqva omittam, vnum apud Esaiam capit. 9. proponam, vbi Propheta regni CHristi facit mentionem, vocans eum pacis principem, & dicens regni ejus non esse finem, atq; eum super solium David, & regnum ejus regnaturum vsq; in sempiternum. Ex hisce & aliis dictis, qvæ concionantur de nativitate Christi ejusq; vsu, cognitio de futura liberatione nascetur, qvam in miseriarum solatium fideles vsurpare semper debeant. Ex virgine ergò natum esse creda-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

mus, qvò verus Abrahæ ac Davidis filius agnosci possit, qvi in lege & Prophetis toti mundo promissus erat. Vnde fides nostra geminum fructum habebit. Primò, videmus filium Dei esse præsentem, assumtâ carne, per conceptum humanitatis ad salutem hominis peragendam; & nos, initâ communione nobiscum, ad societatem sui corporis atq; omnium bonorum, credentes recepisse. Hæc, qvæ hactenus diximus, collata cum sacrorum librorum monumentis, testabuntur, qvòd hæc persona, recens in mundum nata, diabolum & imperium mortis debellatura sit; nostram carnem induit, vt diabolum suam nativitatem celaret, vt in nostra carne hostes omnes nostrâ vice vinceret, ac super eos triumpharet. Hinc factum est, vt ejus victoria & triumphus noster fieret. Ejus originis series ducta est ab Abraham ac David ad Christum, vt inde confirmari possit, eum esse illum, qvem oracula multa in lege & Prophetis ex Abraham ac David lumbis nasciturum antè promittebant. Simul etiam Christi conceptionem & nativitatem oportuit esse multùm miraculosam et claram: Purgaret enim multos ex peccatorum sordibus; idq;, vt sit analogia inter CHristi nativitatem, qvæ facta ex pura virgine, sine virili semine: & inter nostram spiritualem regenerationem, qvæ non fit ex sangvine, neq; ex carnis libidine, neq; ex libidine viri, sed ex Deo, ut ait Iohannes. Habemus præterea hunc vsum, qvando oculis cernimus nos præsentibus destitui: in mentem revocabimus

nata-

natalem CHristi miseriarum plenissimum; qui etiamsi, ut murice & bysso involveretur, dignus erat, atq; ut cunis inauratis reclinaret, & ut in domibus picturatis ei hospiciũ pateret: In stabulo tamen inter jumenta bruta, involutus fœno jacuit. Hoc totum factum est, ut Christus sub tali paupertatis jugo nasceretur, ut si nos undiq; inopia premeret, paupertas CHristi consolari nos debeat, nimirum, ut sciamus ipsum ideo pauperem natum esse, ut nos suâ nativitate divites faceret. Deindè significatum est, nativitatem Christi ex hoc mundo non esse; Ideo nullum principium vel speciem regni mundani tempore nativitatis ostendere voluit, Sicuti Iohan. cap. 18. ait: Regnum meum non est ex hoc mundo. Idem de ipsius regni conditione Esa. 9. vaticinatus est, dicens: Multiplicabitur imperium ejus, & pacis non erit finis. Secundam caussam, qvarè in tanta calamitate CHristus nasci voluit, ponit Paulus 2. Corinth. 8. Scitis, inqvit, gratiam Domini nostri Iesu Christi; Qvoniam propter nos egenus factus est, cum esset dives: Vt illius inopiâ vos divites essetis. Et ideo qvoq; inops in lucem secundum carnem editus est, ut sua inopiâ omnibus modis totius mundi superbiam & abundantiam vituperaret. Dum impii cristas erigunt, & potando, & edendo, vivendoq; splendidè; Christus cœli & terræ conditor tam pauper & calamitosus factus est, ut non habuerit, qvò caput inclinaret; Qvemadmodum ipse Christus apud Evangelistam testatur. Siqvidem varia argumenta, pro ingenii

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)

mei tenuitate allata, vestra humanitas audivit, qvibus evidenter & clarè probavimus, CHristum verè hominem natum esse ex Mariâ virgine, sine virili semine; Qvæ non adduximus ex fontibus Philosophiæ; Sed ex sacris literis, qvæ facilè refutari non possunt, nisi aliqvis velit omnia Prophetarum oracula labefactare, atq; manifestè veritati vim inferre: Ex iis itaq; certò credamus, ipsum esse verum mundi Messiam, in plenitudine temporis natum atq; in carne exhibitum, atq; magnam inde nos vtilitatem nactos esse; Qvæ omnia Esaias paucissimis verbis cap. 9. complexus est, inqviens: Nobis puer natus & datus est; vt ipse puer nos regni cœlestis, per incarnationis beneficium comparati, participes redderet. Qvod ipsum vt nobis largiatur Deus Opt: Max: per eundem puerum, recens nobis natum, in omnem seculorum perennitatem summo laudum præconio extollendum, supplici corde exoptamus, Amen.

DIXI.

Do tibi, Doctissime ac humanissime Dn̄e Georgi, orationem hanc, mihi ante aliqvot dies ab authore suo, filio Episcopi Fioniæ, datam.

206.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
Hielmst. 206 4° (LN 974 4° copy 2)